

Michael Haulică
POVESTEA LUI CALISTRAT HADÎMBU
DIN VIZIRENI, UCIS MIȘELEȘTE
DE NENICUL RAUL COLENTINA
ÎNTR-UN HAN DE LA MARGINEA
BUCUREȘTIOR

Calistrat Hadîmbu sosi la marginea Bucureștilor a doua zi după echinocțiu. Era o toamnă frumoasă, nici prea caldă, nici prea rece, vreme numai bună de călărit. Lăsă calul la barieră, achită o mică penalizare pentru că obosise animalul, apoi deschise ușa hanului care se afla lângă Stația de Cai.

Înăuntru, lume și lume. Lume de-a lui – țărani și țărănci, boieri de la țară, boieri de la oraș – dar și domni din orașul celălalt, vedea asta după haine, auzea după vorbe. Știa că sînt din orașul celălalt.

Se așeză la o masă și ceru ceva de mîncare și o cană cu vin, apoi asta și făcu, mîncă mîncarea și bău vinul.

Ei, mai făcu el ceva, își scăpă așa, în joacă, o mîină pe sub fustele fetei de-l servi la masă, așa cum era el obișnuit de-acasă, din Vizirenii Buzăului. Poate – cine știe? – ideea că i se permite una ca asta nu era o obrăznicie, nu era proastă creștere, ci era ceva mai mult, ceva ce avea în sînge.

Se zicea că prin satul lor poposise cîndva însuși Marele Vizir de la Stambul. Stătuse acolo cîteva zile și, la nouă luni după asta, multe femei născuseră prunci care aveau apoi să poarte numele Viziru sau Vizireanu, așa încît, peste ani, satul ajunsese să fie cunoscut ca satul Vizirenilor și-apoi așa îi și rămăsese numele.

O fi și asta o poveste care să justifice purtarea lui Calistrat Hadîmbu și a altora din satul lui, îndrăzneți ai naibii ăștia din Vizireni... iar el nu-și făcea de ocară numele și renumele.

Cum ziceam, așa, din iuțeală de mîină și nebagare de seamă, deștele lui alintau catifeaua pulpelor pe care fata le ascundea sub fuste, cînd simți privirea hangiului pipăindu-i beregata. Cel mai bun lucru pe care putu să-l facă fu să plece degrabă din han și tot în grabă să treacă bariera Colentinei.

De-abia cînd se văzu dincolo, în celălalt București, Calistrat Hadîmbu își aminti că nu e totuna pe unde treci bariera și că, în general, dacă nu ți s-a urît cu binele, indicat e să nici n-o treci. Într-o parte a ei era orașul pe care-l știa, cu trăsurile mîinate de vizitii arțăgoși strunind bine în frîu caii deveniți pe dată ascultători, cu jupîni supunînd sub ei cai nărăvași și strigînd porunci hangiului și tuturor celor aflați cu treburi pe-acolo, cu lotri și femei ușoare, precupeți gureși și mușterii de toate felurile...

În partea cealaltă însă... Calistrat Hadîmbu nu avea o părere prea bună despre ce se afla în partea cealaltă. De două ori mai trecuse bariera și de fiecare dată nimerise parcă în altă lume. Cel mai tare se speriasse ultima oară, cînd se trezise printre clădiri care atingeau cerul, printre automobile care treceau pe lîngă el cu viteze amețitoare, iar lumea de pe străzi... lumea... Doamne-Dumnezeule, dac-ar fi văzut tovarășii lui de băutură cum umblau femeile prin *acea* parte cealaltă, n-ar mai fi rămas picior de bărbat în Vizireni...

Calistrat Hadîmbu deschise ochii după cîteva clipe, hotărît să dea piept cu Bucureștii, oricum ar fi fost să fie.

...Era bine. Cunoștea orașul, *acel* oraș, mai fusese pe-acolo. Nu mai aștepta să vadă dacă hangiul era pe urmele lui, se aruncă în primul taxi care-i ieși în cale.

— Du-mă undeva departe, undeva unde se întâmpă lucruri, îi spuse șoferului.

— Bine, conașule, acolo mergem, îi aruncă acesta peste umăr. Fix acolo unde se întâmplă lucruri.

Și, într-un exces de bucurie inexplicabil pentru Calistrat Hadîmbu, șoferul taxiului claxonă de sperie caii unei birje ce le trecea prin față, apoi își aprinse o țigară și aruncă nepăsător chibritul în ochii unui tîrgoveț care se îndrepta spre Obor, apoi notă ceva cu pixul într-un caiet, apoi se luă la întrecere cu tramvaiul pe Calea Moșilor... de data asta fără să mai sperie caii.

Cam asta a fost amintirea acelei zile bucureștene pentru Calistrat Hadîmbu, fiindcă următoarea amintire a lui a fost una în care purta uniforma unei armate de care n-avea habar și mărșăluia împreună cu alți cîțiva, sute, mii, nu-și dădea seama, așa cum nu-și dădea seama nici cînd, nici unde se întâmplau toate astea. Dar, mai ales, habar n-avea de cele întîmplate între timp. Știa că intrase într-un taxi, și, iată, se trezise soldat, fără ca măcar să știe al cui și cu cine avea să lupte. Ori pentru ce.

Undeva, în spatele lui, un oraș se făcea una cu munții, în culorile apusului.

— E Brașovul, îi zise cel care mărșăluia în dreapta lui.

— Brașovul? făcu el neîncrezător.

— Apăi, dragă domnule, nu știi cine ce ți-o fi dat de băut ori de mîncare, că de zece zile te văz năuc, dînd din picioare ca o păpușă automată, mîncînd, dormind și tot așa, fără să scoți o vorbă, fără să dai vreun semn că știi pe ce lume te afli.

— Și pe ce lume mă aflu, dacă nu ți-e cu supărare?

— Pe lumea în care am început *Înverzirea*, dragă domnule.

— *Înverzirea*? Cum adică? Ce înverzire? Cu ce înverzim? Pe cine? Ce?

O avalanșă de întrebări, o furtună, un potop și toate, toate se nășteau în capul lui și dădeau să iasă afară, insistente, obraznice, agresive chiar, o trăsătură a lui care nu de puține ori îi adusesese necazuri. Dar... dar... nu se putea abține să nu întrebe — și întrebă din nou:

— Ce înverzire, frate?

Bărbatul care mergea alături rîse gros și binedispus.

Calistrat Hadîmbu nu află prea multe în prima lui zi de război. Fărîme de povești, frînturi de discuții la care trăsese cu urechea, astfel că povestea cu un drum străjuit de plopi, care să traverseze Europa, îi păru atunci a fi un răspuns mulțumitor la treaba cu înverzirea, chiar dacă nu lămuria toate lucrurile.

Auzi în schimb, de mai multe ori, numele lui Petrică Albu și se gîndi că o fi vreun mare conducător de oști, cel care-i ducea în luptă, cel care îi aștepta undeva, într-o țară de care Calistrat Hadîmbu nu auzise în viața lui, Danemarca.

Se înserase cînd își făcură apariția în Weidenbach și, pînă traversară toată localitatea ca să ajungă în tabăra care-i aștepta, se întunecase de-a binelea. Cîteva făclii lumineau intrările în corturi și asta era tot ce vedeau. Noaptea, în timp ce se auzeau sforăiturile celor din pașoptul lui, Calistrat Hadîmbu întrebă cu voce tare:

— Și? Mai departe? Ce urmează?

— Zeiden, se auzi vocea lui Dieter Dipold din Honigberg.

— Feketehalom, se auzi vocea lui Gyuri Székely din Négyfalu.

— Cotlea, se auzi vocea lui Octavian Bordenache. Apoi, tot el adăugă: de-acolo sînt eu.

— Da? No, bine, spuse Calistrat Hadîmbu, părăind împăcat cu viața, cu lumea și cu el însuși.

Apoi adormi.

A doua zi, el și încă patruzeci și șapte de soldați se treziră, ieșiră din cort și rămaseră cu gurile căscate. Alături de tabăra lor, pe un tîpșan, se afla un dirijabil. Dirijabil, aerostat, giffard – avea mai multe nume, dar toate desemnau același obiect pe care Calistrat Hadîmbu îl văzuse odată trecînd pe deasupra barierei Colentinei. Unii dintre camarazii lui își făceau cruci, își scuiپau în sîn, bodogăneau, mormăiau, vorbeau cu dumnezeul lor, un dumnezeu părăsit de popi în clipa aceea. Alții se comportau ca și cum nu se întîmpla nimic neobișnuit, ca unii deprinși cu așa ceva.

Măgăoaia era imensă – sau, cel puțin, așa i se părea lui. Cînd o zărise pe cer, deasupra Bucureștilor, îi păruse enormă în comparație cu orice alt lucru pe care-l mai văzuse el zburînd.

Așezată însă pe sol, în fața lui, părea uriașă pe lângă orice alt mijloc de transport pe apă, prin aer ori pe uscat, pe care să-l mai fi pomenit el vreodată.

Se încolonară cîte doisprezece, așa suna ordinul, aliniați, pregătiți pentru onor. În fața lor apăru un bărbat înalt, tuns scurt, îmbrăcat în negru, care ținea în mîna stîngă un iatagan imens, ascuns într-o teacă lucrată cu mare artă prin cine știe ce atelier al lumii. Tunica îi era tivită cu fir auriu, pe partea stîngă a pieptului avea înșirate medalii dispuse cîte patru, pe patru rînduri, manșetele erau lungi, pînă aproape de coate, cusute cu fir și ele, la fel și vipușca pantalonilor. În picioare avea ghete înalte, care-i ajungeau pînă aproape de genunchi, iar pe ghete, de la genunchi la glezne, de jur-împrejur, patru rînduri a cîte șapte plăci aurii pe cea din stînga, iar pe cea din dreapta doar un rînd, acoperindu-i șiretul din față.

Peste un ochi avea un petic negru prins cu o curea care-i înconjură capul. Cele două stele mici de pe gulerul tunicii îi lămuriră pe cei care erau mai vechi că omul era locotenent.

Zise:

— Sînt Andrian Burghilea și, începînd de azi, sînt comandantul vostru. Voi sînteți pașoptul meu. Dacă vă intră asta în cap, pe celelalte le vom rezolva noi... Și-acum, îmbarcarea!

Cei patruzeci și opt stăteau drepti, încremeniți cu privirile la el. Nu se mișca nimeni. Nu șoptea nimeni. Poate nici nu respira nimeni.

Andrian Burghilea le făcu un semn spre dirijabil și de-abia atunci detașamentul se puse în mișcare.

Apropiindu-se de navă, Calistrat Hadîmbu îi văzu numele scris pe o latură, cu litere roșii, mari, cu scrisul acela nou pe care-l foloseau domnii școliți la Paris și la Viena și pe care-l învățase și el de la popa Brăteanu din Vizireni. Aerostatul se numea *Chiotul Răzbunării*. Și tot în acel loc, sub noile litere, descifra și celălalt nume, cel vechi, care fusese acoperit cu vopsea albă: *Hektorfasza*.

— Ce înseamnă *Hektorfasza*? întrebă Calistrat Hadîmbu cînd se văzură îmbarcați.

Unii dintre camarazii lui izbucniră în rîs, un rîs lăbărțat, slinos, insinuant, batjocoritor, un rîs de cățea în călduri, un

mieunat de pisică încoțopenită noaptea prin boscheți... un rîs pe care Calistrat Hadîmbu nu știu cum să-l ia, ca pe o ofensă ori ca pe un motiv de veselie...

Iar cînd rîsul păru să se domolească, Andrian Burghilea se lăsă să alunece în jilțul lui de comandant și rîse și el, întetînd rîsetele celorlalți.

— Ce pula lui Hector să însemne? prinse curaj și se chinui Florin Comșa din Făgăraș să zică, printre grohăiturile care țineau loc de hohote. Asta înseamnă, mă, “pula lui Hector”! Acum ești fericit?

Hohotele deveniră generale, patruzeci și opt de oameni rîdeau de se cutremura dirijabilul. Și cu Andrian Burghilea, patruzeci și nouă.

— Și de ce i-a zis așa, domnule? Cine i-a zis? Cum să-i zici așa unui dirijabil?

Apoi Calistrat Hadîmbu află povestea lui Hunyadi Ferenc, fostul căpitan al dirijabilului, care, într-o bună zi, a fugit și s-a ascuns la Schitul Tarnița. Iar dirijabilul i-a fost dăruit de Petrică Albu lui Raul Colentina, în semn de prețuire și recunoștință că acesta i-a salvat viața în bătălia de la Jihlava, din Boemia. Iar Raul Colentina l-a botezat *Thymos*, dar îi zicea *Mînia lui Ahile*. Apoi, într-o zi, Petrică Albu l-a chemat pe Raul Colentina la sfat, apoi l-a chemat și pe Andrian Burghilea.

Și au vorbit și au vorbit și au vorbit...

Iar cînd a ieșit de-acolo, Raul Colentina avea pe gulerul tunicii o stea mare, de sublocotenent, era comandantul armatei terestre și primise trenul care se chema *Lynxul Nimicitor*, ca tren-sublocotenent. Mai grozav decît trenul lui Raul Colentina nu era decît *Navalonul*...

Iar cînd Andrian Burghilea a ieșit de-acolo, avea o misiune de îndeplinit, patru stele mici, de căpitan-sublocotenent, pe gulerul tunicii, și un dirijabil în comandă. Pe care l-a botezat *Chiotul Răzbunării*, dracu' știe de ce, care era răzbunarea și de ce era nevoie de un chiot. Clar?

— Ighen. Da' *Thymos* ce înseamnă?

Și iar rîsete, că doar nu era să stea să se plîngă de ce rău e să fii în război. Și oricum nu știa nimeni ce înseamnă *Thymos*. Nici unul dintre ei. Pe cei cîțiva membri ai echipajului nu-i

întrebă nimeni. Și nici pe Andrian Burghelea nu îndrăzni nimeni să-l întrebe.

În dimineața următoare intrară la program.

Făceau instrucție de front, exerciții de tragere, antrenamente de lupte și scrimă, tir sau aruncarea grenadelor, se învățau cu tot felul de arme, unele dintre ele necunoscute lor pînă atunci – cum erau arbaleta și nunceagul – altele mai puțin folosite ca arme de luptă corp la corp – cum era sulita.

Îi pasionau peste toate antrenamentele de scrimă, și nu de dragul fandărilor sau al cine știe căror scheme secrete, ci al varietății lamelor cu care luptau. De la spada vest-europeană la paloșul străvechi, de la iataganul turcesc la katana japoneză și falxul dacic, nimic nu rămînea nefolosit, neînvățat. Pumnalul otoman, drept, pumnalul indian, ca un șarpe, sica în formă de seceră...

Dar cel mai mult și mai mult așteptau sesiunile de trageri la poligon. Poate pentru că aveau ocazia să se mai proptească și ei cu picioarele în pămînt, să mai vadă cerul deasupra capului, să mai miroasă copacii, aerul îmbibat cu izul de bălegar al cîmpurilor – toate astea le dădeau sentimentul că erau vii, că lucrurile care li se întîmplau chiar se petreceau în viața lor și nu în vreun vis ori în vreo închipuire. Sau poate că atunci aveau ocazia să fie războinici ai anilor pe care-i trăiau, nu cu săbii, nu cu pumnale și arbalete și cine mai știe ce relicve ale istoriei, ci cu revolverele domnului Colt sau cu păcănitorele domnilor Borchardt, Mauser și Browning, ca să nu mai vorbim de tunul-mitralieră al lui Hiram Maxim, arme noi, de care numai cunosătorii știau. Iar lor chiar le plăcea să se dea drept cunosători, să se considere un soi de detașament de elită, o grupă de șoc al cărei țel nu era mirosirea sudorii inamicului în îngălate lupte corp la corp, ci victoriile rapide, pe nevăzute și pe neștiute. Ceea ce, pînă la urmă, asta și erau, cu toate că nimeni nu le-o spusese clar, în față.

Uneori, cînd li se părea că lîncezesc, se întrebau unii pe alții la ce le-or trebui toate astea, cine o să-i caute acolo sus, în dirijabil, ca să-și poată folosi noile cunoștințe. Dar veneau apoi momentele în care erau aruncați în luptă și înțelegeau atunci că ei nu sînt soldați de rînd ai armatei lui Petrică Albu, ci *Lovitura*

Aerului, cum auziseră vorbindu-se deja prin cârciumi, echipele pentru operațiuni speciale care făceau mai mare prăpăd printre inamici decît o întreagă hoardă de bătauși bezmetici aruncați în luptă cu ochii închiși și cu săbiile în mîini.

Din cînd în cînd, cîte unul, doi dintre ei – uneori mai mulți – erau lăsați prin vreo tabără și nu mai auzeau de ei.

În locul lor erau aduși alții și, pe măsură ce înaintau spre nordul Europei, cei care veneau erau tot mai bine pregătiți, se vedea că simțiseră tăișul sabiei și auziseră vîjîitul gloanțelor pe lîngă urechi.

În lunile următoare înșirară ca pe ață orașele la înfrîngerea cărora participaseră, căpitanul Andrian Burghilea dovedindu-se un comandant de nădejde, inspirat și cu știința luptelor aeriene, dar și un bun strateg al acțiunilor rapide, de noapte sau de zi. Ba, mai mult, avea și un simț practic deosebit, o intuiție sau naiba știe cum îi spune, dar și bani și relații, asta era clar! Ideea e că pe *Chiotul Răzbunării* fuseseră instalate opt tunuri Hiram Maxim, două în față, două în spate și cîte două pe lateralele dirijabilului, asta după ce îi fusese schimbat învelișul cu unul la fel de subțire, dar prin care greu treceau gloanțele. *Chiotul Răzbunării* devenise o adevărată cazemată zburătoare, spaima cetățitorilor asediate și a giffardelor de luptă.

Nici mișcările de la o duzină la alta nu se mai produceau ca pe vremuri, așa încît, într-o zi, Andrian Burghilea îi adună pe toți în fața *Chiotului Răzbunării* și îi strigă într-o anumită ordine, așezîndu-i în grupe de cîte doisprezece. Apoi le spuse:

— Sînteți patru duzini și așa veți rămîne de-acum încolo, în formațiile astea, cu treburile pe care am să vi le dau. Și cu numele pe care am să vi le spun.

Se plimba prin fața lor, cu o mîină la spate și cu cealaltă, în care ținea iataganul, gesticulînd de parcă doar vorbele nu îi erau de-ajuns spre a se face înțeles. Sau pentru că-i lipseau băta-liile... Ori poate ca să nu se lenevească iataganul ăla de se zicea prin cârciumi că l-ar fi dobîndit în luptă și că încă mai avea pe el sîngele fostului stăpîn...

— Voi sînteți *Dragonii valahi* și veți fi trăgătorii și servanții tunurilor.

– Voi sînteți *Icarii albaștri*, echipajul de bord care va conduce de-acum *Chiotul Răzbunării*.

– Iar voi sînteți *Lupii Daciei* și voi *Zăganii neostoți*, echipele de asalt, cele care din cînd în cînd vor avea misiuni de luptă la sol.

Calistrat Hadîmbu era unul dintre *Zăganii neostoți*, alături de mai vechii lui tovarăși Anghel Papacioc, Antonie Zgondrea, Titi Vasiliu, Iorgu Baldovin...

Dar nici în lunile alea, petrecute între bătălii și cititul cărților și revistelor lui Burghelea, pe care acestea le ținea într-un cufăr, dar din care le dădea cu mare plăcere și lor, celor care știau să citească, nici în acele luni Calistrat Hadîmbu nu avu prilejul să-l cunoască pe Raul Colentina, despre care se spunea că ajunsese jupîn, adică era de rang, stătea la masa lui Petrică Albu, era chiar sfetnic al acestuia.

– Da' cine e, domne, Raul Colentina ăsta, că parcă nici nu e adevărat, parcă e doar un personaj de poveste... Nu l-a văzut nimeni? Nu-l știe nimeni? Întrebă el într-o zi, cînd Andrian Burghelea era plecat.

Pe comandant nu îndrăznea să-l întrebe, îndrăznelile lui aveau și ele o limită, iar aceasta se chema Andrian Burghelea.

Într-adevăr, nici unul dintre camarazii lui nu putea spune că-l cunoaște, că l-a văzut vreodată. Nici măcar cei mai vechi în lupte, cei care îl cunoscuseră pînă și pe locotenentul Petrică Albu...

– Și ăsta de ce e tot locotenent, fraților, dacă acu' conduce ditai armata? De ce nu l-au făcut și pe el general?

– Cine să-l mai facă pe el general, cînd acuma *el* îi face pe ceilalți ce vrea el? spuse Antonie Zgondrea, un fost negustor din Calafat, fugit în lume asemeni lui Calistrat Hadîmbu și înrolat în armată ca și acesta, cules de pe străzile Bucureștilor adică, mai precis din mahalaua Manea Brutaru, unde se deda și el la kiramelele¹ cu livrezoane², că altfel, s-avem pardon, era om curățel de felul lui.

Și începură niște șușoteli între ei, acolo, din care, pînă la urmă, înțeleșeseră cu toții cum stăteau lucrurile.

¹ Kiramele – prostituate (arh.) (n. red.).

² Livrezoane – condicutele kiramelelor (arh.) (n. red.).

Iar lucrurile stăteau așa:

Cînd Petrică Albu l-a făcut pe Andrian Burghilea căpitan și i-a dat comanda dirijabilului, l-a făcut de fapt căpitan-sublocotenent și era cel mai mare grad cu steluțe mici. Deasupra lui mai era doar gradul de sublocotenent – și, din cîte știa ei, existau doar trei, care erau șefii armatelor aeriene, maritime și terestre. Peste sublocotenent era locotenentul și ăsta era unul singur, Perică Albu, comandantul suprem al armatei. Sub căpitan-sublocotenenți, care puteau fi comandanți de dirijabile, de nave maritime și de trenuri, erau colonel-sublocotenenții, cu trei stele mici, sub ei erau maior-sublocotenenții, cu două stele mici, iar ultimii care aveau stele mici pe gulerul tunicii erau general-sublocotenenții, cu doar o stea, acest grad avîndu-l cei care erau generali în ziua în care Petrică Albu hotărî să reorganizeze armata, iar asta se întîmpla cu o zi înainte ca lui Andrian Burghilea să-i fie repartizat *Chiotul Răzbunării*.

După ce puseseră cap la cap tot ce știa fiecare, rămăseseră privindu-se unii pe alții derutați, mai derutați decît erau înainte de a se lămuri.

– Și Petrică Albu ăsta chiar e singurul locotenent care a mai rămas? întrebă din nou Calistrat Hadîmbu, așa cum avea el obiceiul s-o facă uneori, cînd i se ura cu binele – cum zicea Anghel Papacioc din Cosîmbești.

Stînd așa, ciucit într-o parte a compartimentului în care-și duceau viața între două bătălii, Titi Vasiliu, un bărbat trecut bine de patruzeci de ani, din Nicolina Iașilor, ridică privirea de la mașina de scris pe care o muncea acolo, pe genunchi, și spuse către Calistrat Hadîmbu:

– Mă, într-o zi o s-o pățești din cauza întrebărilor tale.

– Păi vreau să știu, nea Titi. Cum poate să facă rău cuiva faptul că vrea să știe pe ce lume trăiește?

– Da, dar... știi... unii oameni au tainele lor și e bine ca ele să rămîna ceea ce sînt, adică taine. Bine și pentru oamenii ăia, bine pentru toată lumea. Și nu numai oamenii, dar lucrurile toate au tainele lor...

— Auzi, mă? interveni Sandu Vișinescu, ăla de zicea că e din Mîndra, dar locuia în Lisa. Da' dacă maică-ta ar avea un secret mare, mare de tot? Dacă ar avea un secret cu nașterea ta? Cu făcutul tău, mai bine zis. Ei? Cum ar fi?

— Tu să nu te iei de mama, da?

Ochii mînioși ai lui Calistrat Hadîmbu scăpărără aruncînd parcă scînteii de jur-împrejur, parcă strigînd întrebări de felul: „care te mai iei de maică-mea, bă?!“

Nimeni nu se mai luă de maică-sa, dar și el înțelese atunci că lucrurile sînt lucruri pentru toată lumea și, mai ales, că ce ție nu-ți place altuia nu-i face.

Drept îi că înțelese el, Calistrat Hadîmbu, atunci, lucrurile astea?

Se pare că nu, dacă ne luăm după fețele palide ale mese-
nilor, cînd, într-o seară, la masă, Calistrat Hadîmbu puse unuia
dintre musafiri o nouă întrebare din alea, de-ale lui.

Erau la Suseni, în Hațeg, doar patru dintre ei – el, nea Titi Vasiliu, Florin Comșa, Gyuri Székely – plus comandantul Burghilea, în casa lui Kendeffy bacsii, care chemase și cîțiva oameni de vază din sat, ca domnul Colț, pădurarul Nicu Deac și felcerul Pataki. La masă mai era un oaspete venit tocmai de la Homorod, domnul Teutch, și acestuia i se adresase Calistrat Hadîmbu cînd țuica dezlegă vorbele, mai mult să se dea mare cu ce citise el prin cărțile și prin ziarele lui Burghilea:

— Și, domnule Teutch, ce mai știți de Luiza și de marele Jules Verne?

În acel moment se lăsă o tăcere ce se aseamăna cu liniștea adîncă de dinaintea bubuiturilor de tunet. Și, într-adevăr, ca într-o carte, tunetul izbucni, dar un tunet de țipete, de strigăte care făcură să tremure sufrageria bunului domn Kendeffy.

— Ieșiți afară! Ieșiți afară! încă se mai auzea vocea neam-
țului cînd ei ajunseseră deja pe tăpșanul unde lăsaseră *Chiotul Răzbunării*.

Cui să-i mai ardă de celebrul castel, care se ițea în zare pe-un umăr de munte? Lor, cu siguranță, nu, așa că intrară degrabă în burta măgăoaiei.

— Ce? Ce-am zis? întreba nedumerit Calistrat Hadîmbu, căutînd cu privirile spre camarazii care rîdeau pe înfundate, deși nici ei n-ar fi putut spune ce anume provocase reacția oaspetelui și-i lăsase pe ei fără bunătățile de pe masă, lucruri pe care ostașii lui Petrică Albu nu le mai văzuseră cam de mult și pe care de-abia așteptau să le atace la baionetă, cum s-ar zice.

Doar Andrian Burghilea zîmbea pe sub mustățile răsucite, gîndindu-se că nu se face să pomenești dinaintea unui tată numele celui care i-a sedus fiica.¹

După încă două luni, cele patru duzini comandate de Andrian Burghilea ajunseră, în sfîrșit, în Danemarca.

Nu mai erau aceiași patruzeci și opt de soldați. Rînd pe rînd, cei căzuți la datorie fuseseră înlocuiți cu alții. Printre dispăruți, Calistrat Hadîmbu îi număra pe cei din duzina lui: Anghel Papacioc, Antonie Zgondrea, Mihai Cojenel, Șerban Bălăceanu și Victor Nuțu. De dincolo, de la ardeleni, lipseau Virgil Iaru, Cornel Urs și Dan Crețu.

În locul lor veniseră oameni adunați de la unități dezmembrate, că nu peste tot războiul mergea așa de bine cum le mergea lor: Schmidt Carol Erwin din Szatmar, Florin Oproiu din Hermannstadt și Aliodor Cîrlea din Alba Iulia la *Lupi*, Nicu V. Cuniche din Slobozia, Bebe Haralambie din Colentina, Liviu Gegiuc din Miroslava și Adrian Nechita din Focșani la *Zăgani*, și... și... tot la *Zăgani*...

Într-o zi își dezmorțeau oasele, alergau după fluturi pe un cîmp pe care odihnea măgăoaia și unde urma să li se alătore un nou camarad, în locul lui Mihai Cojenel din Grădiștea, care pierise într-o încăierare, într-o cîrciumă din Berlin.

¹ Întregul episod face aluzie la presupusa legătură romantică dintre Jules Verne și Luiza Müller din Homorod și la călătoria incognito pe care scriitorul ar fi făcut-o în România, călătorie care i-ar fi furnizat date pentru romanul *Castelul din Carpați*. Deși are partizanii săi, această ipoteză nu este susținută de probe concrete ale trecerii lui Jules Verne prin România. – (n. red.).

Și numai ce se învîrteji deodată praful de pe drum, de ziceai că-l aleargă cineva cu pocea, de se făcu aidoma unui șarpe gros cît un stat de om și lung, lung... cam cît era poteca de la drum pînă la ei. Și mai era și zgomotul acela de ziceai că trec huruind o duzină de dirijabile pe deasupra lor și mai multe nu.

Apoi se treziră că privesc cum o femeie coboară de pe o motocicletă. Că femeie părea, după forma trupului, măcar că era îmbrăcată în pantaloni de piele și jachetă și avea pe cap o cască lipită de creștet și de obraji, peste care își pusese protectorii ca să-i apere ochii de praf și de lumină.

Cînd coborî din șa, își scoase protectorii și toți bărbații îi văzură ochii albaștri, mai albaștri decît cerul luminos de deasupra, și nu mai avură nici un dubiu că noul lor camarad era o femeie. Iar cînd își scoase și casca... toți rămaseră muți de uimire, pînă și comandantul Andrian Burghilea avu parcă un suspin pe buze cînd părul ei scăpă din strînsoarea căștii și îi căzu pe lîngă urechi, așezîndu-se pînă aproape de umăr, frumos și rînduit și... albastru. Suspînul căpitan-sublocotenentului era un cuvînt: Magda...

— Magdalena Ghica mă cheamă, le strigă ea noilor camarazi. Adică Magda...

— *Magda cum laude*, șopti Andrian Burghilea și surîse acolo, în ușa *Chiotului Răzbunării*, unde se afla, nu se știe dacă vreunei amintiri sau... cine știe? Șopti: „femei cu zbatuiri și cu vîsle...” în timp ce Magdalena Ghica trecea pe lîngă el, intrînd în măgăoaie, trecea *zîmbind* pe lîngă el, lăsînd în urmă un

— Comandante...

și primind un

— Magda...

așa cum se salută de obicei un comandant cu noul soldat venit să-i completeze grupa.

Patruzeci și șapte de perechi de ochi rămăseseră acolo, în ușa dirijabilului, patruzeci și șapte de limbi se învîrtiră în peșterile gurilor morfolind vorbele „ce Chiotul răzbunării...”, așa cum, mai în urmă cu niște ani, ar fi spus „ce Pula lui Hector...” sau, și mai în urmă, „ce Mînia lui Ahile a fost ASTA?!?”. O duzină erau cei care serveau pe tunurile-mitralieră, o duzină era echipajul propriu-zis al măgăoaiei, iar două duzini (mai

puțin unu) erau caftangiii de meserie. Cu totul patruzeci și șapte de indivizi trecuți prin ciur și prin dîrmon, patruzeci și șapte de bărbați pentru care femeile nu mai însemnau de mult altceva decît o tăvăleală în fugă prin așternuturile slinoase ale hanurilor. Și totuși, în acea zi, patruzeci și șapte de bărbați se îndrăgostiră de Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*, și habar n-aveau de ce i se spunea așa...

În afară de Andrian Burghilea.

În afară de Andrian Burghilea, care rămăsese cu zîmbetul ăla tîmp pe față... Ori... ce era-n capul lui? Ce voia el să zică? Nu cumva că o cunoștea pe Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*? Nu cumva că o cunoștea *foarte bine* pe Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*? Nu cumva zîmbea așa pentru că o fi trecut prin viața ei cîndva, și prin așternuturile ei cîndva, și prin ea, prin *Magda cum laude*, cîndva? Nu cumva?

Din ziua aceea nimic n-a mai fost cum era la bordul *Chiotului Răzbunării*. Se pîndeau unii pe alții, își puneau piedici, se pîrau, mai-mai să sară la bătaie din orice fleac.

Iar într-una dintre zile bătaia chiar se porni, din nimic, din aer, din hartanul de miel pe care Gyuri Székely din Négyfalu îl aruncă din blid, spunînd:

— Paștele e peste două săptămîni.

La asta, Iorgu Baldovin din Turnu spuse:

— Ți-l bag eu pe gît dacă nu-l mănînci de bunăvoie, păgînule...

Cei doi se luară la trîntă, se luară la pumni și la șuturi, pînă se auzi vocea lui Andrian Burghilea, care se ridicase în picioare din jilțul său:

— Terminați!

Și altceva nu mai zise. Gyuri Székely, care, în momentul în care toți ceilalți se întoarseră spre comandantul lor, încasase un pumn în figură, se prăbuși cu nasul fix în ghetetele lui Andrian Burghilea. Și atunci văzu ceea ce nici unul dintre ei nu văzuse pînă atunci. Pe plăcuțele metalice aurite de pe ghetetele comandantului erau scrise nume. Bulgărești, turcești, ungurești, românești, cehești, poloneze... Nume. Iar după fiecare nume era o cruce.

I se păruse lui – și nu numai lui – că, după fiecare misiune la sol la care participa Andrian Burghelea, pe gheata dreaptă îi mai apărea cîte o plăcuță-două. Se gîndiseră că își punea cîte o plăcuță de fiecare oraș pe care-l străbătuse cu pasul. Gyuri Székely știa sigur că, atunci cînd îl văzuse pentru prima dată, la gheata dreaptă avea un singur șir de plăcuțe. Sub nasul lui, chiar dacă îi vîjîia capul, chiar dacă era puțin amețit, gheata avea două rînduri întregi și un al treilea rînd cu doar trei plăcuțe. Iar pe ultima scria numele lui Henrik Gjellerup, care fusese una dintre țintele lor cînd coborîseră la Vejle, și pe care Andrian Burghelea îl ucisese cu mîna lui. Gyuri Székely fusese martor la asta.

Se ridică greoi de pe jos, își reluă locul pe bancă, la fel și Iorgu Baldovin din Turnu, care-l privea mai departe mînios.

Dar lui nu-i mai ardea de bătaie, nu-i mai ardea de mînie. Cine era omul care-i conducea? Ce făcuseră toți oamenii ăia de-i omorîse? Ce minte deranjată putea avea un om care purta asupra lui plăcuțe cu numele tuturor oamenilor pe care-i ucisese? Mai exact, patruzeci și cinci de oameni.

Andrian Burghelea ucisese patruzeci și cinci de oameni și era comandantul lor, căpitan-sublocotenent, și existau zvonuri, auzite de ei prin taberele în care mai poposeau uneori ca să-și împrăpăteze proviziile de gaz și combustibil, care spuneau că Andrian Burghelea avea șanse să fie făcut comandant al armatei aerului, ceea ce însemna că urma să fie unul dintre cei trei sublocotenenți ai lui Petrică Albu...

Zvonul îi umpluse de bucurie pe cei patruzeci și opt, care deja visau la ziua în care toată armata aeriană va ști că dirijabilul lor, *Chiotul Răzbunării*, va fi giffardul-subocotenent al flotei aeriene. Mai grozav decît aerostatul lor nu va fi decît *Navalonul*...

– Și putem trage o dungă roșie de jur-împrejur pe-afară? Ca să știe toată lumea că noi sîntem ăia? Întrebă Calistrat Hadîmbu în ziua în care auzi și el zvonul.

– Da' cum nu? se-ntoarse spre el nea Titi Vasiliu, cu tot cu mașina de scris pe care o ținea în brațe. Nu vrei să desenăm și o țintă pe el? Ca să le fie mai ușor de ochit vrăjmașilor...

Rîseră atunci, rîseră de Calistrat Hadîmbu și de întrebarea lui, ca de obicei.

*

Gyuri Székely din Négyfalu nu spuse nimic nimănui despre descoperirea lui în seara aceea. Și nici în zilele care urmară. Lucrurile reveniră la normal, adică la micul război al fiecăruia împotriva tuturor, ceea ce le ocupa cea mai mare parte a timpului.

Nici de dormit nu prea mai dormeau. Cine putea să mai doarmă liniștit știind că într-unul dintre paturi dormea Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*? Că laudele alea...

Toți stăteau de planton să vadă care dintre ei îndrăznește să se apropie de paravanul care ascundea patul ei, care-i nenorocitul, care-i norocosul...

Cu gîndul la misiunea lor, la propășirea imperiului, nu era nimeni. Cui să-i mai pese de Constantin cel Mare, cui să-i mai pese de Petrică Albu? Nici de Andrian Burghilea nu prea le mai păsa lor, mai ales de cînd le devenise clar că omul n-avea nici o treabă cu Magdalena Ghica, iar dacă avusese cîndva, treaba lui, norocul lui, ghinionul lui, să fie la el acolo în amintiri, cui ce-i păsa?

Paradoxal, concurența deveni și mai acerbă atunci cînd se clarifică încă o problemă: Magdalena Ghica nu-i suferea pe *Dragoni* și nici pe *Icari*. N-avea ochi, atunci cînd îi avea, decît pentru *Zăgani* și pentru *Lupi*. Ceea ce mai rezolvă o problemă, atunci cînd aterizară undeva lîngă Viborg și, în drum spre ieșirea din dirijabil, îi șopti în ceafă lui Karcsi, Schmidt Carol Erwin din Szatmar, Karcsi din *Duzina Lupilor*:

— Ne vedem la han.

Apoi trecu mai departe, zîmbind, așa cum trecuse pe lîngă Andrian Burghilea, în prima ei zi.

De întors s-au întors împreună, amîndoi pe motocicletă ei, de parcă asta ar fi făcut toată viața. Au venit spre *Chiotul Răz-bunăării* lipiți unul de altul, dar cînd au ajuns la intrare s-au dezlipit, s-au sărutat și au intrat pe rînd, așa cum ieșiseră cu cîteva ore în urmă.

Se pricepea să facă reguli Magdalena Ghica, știind că, acolo unde sînt acceptate regulile, lucrurile sînt înțelese.

După povestea asta, contrar tuturor așteptărilor, lucrurile se liniștiră. Nu se mai pîndeau unii pe alții, nu mai vedea fiecare

în celălalt doar un rival la grațiile Magdei. Își așteptau rîndul, cumiști, sperînd să aibă noroc atunci cînd Magdalena Ghica își rotea privirea peste ei, prin cala giffardului.

Nici povestea plăcuțelor de pe ghetetele comandantului Andrian Burghelea nu-i afectă prea tare, cînd aceasta se răsפîndi de la unul la altul.

Nici măcar reacția Magdalenei Ghica, atunci cînd i se povesti:

— Adică voi nu știți asta?

Ei, multe nu știau ei despre Andrian Burghelea, despre Raul Colentina, despre Petrică Albu... Multe nu știau nici despre Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*... dar nu era timpul pierdut.

Începură să insiste mai mult decît o făcuseră pînă atunci în încercarea de a o atrage și pe ea în escapadele lor nocturne soldate, de obicei, cu beții, cu încăierări și cu multe, multe amintiri de povestit nepoților mai tîrziu, după ce toate acestea se vor fi terminat, după ce *Înverzirea* va fi triumfat.

Înverzirea? Cine mai știa despre ce fusese vorba la început? Pentru ei, în momentul acela, în locurile acelea, *Înverzirea* nu mai era decît un parcurs glorios pînă la capătul Danemarcei, un sinonim al Victoriei.

Nu mai aveau mult pînă acolo și își mai doreau o oprire înainte de bătălia finală. Considerau că Aalborg era cel mai potrivit loc.

Dar Andrian Burghelea se împotrivi.

Atunci poate că era o idee bună să treacă peste Limfjorden și să se oprească în Nørresundby, ar fi fost totuși în insula nordică.

Dar Andrian Burghelea se împotrivi.

— Oprim mai încolo, la Hjallerup, zise comandantul și zîmbi unui fuior de aer, unui gînd răzleț, unei imagini pierdute în timp...

— Da, la Hjallerup, auziră și vocea Magdalenei Ghica de după paravanul ei, o voce suavă, pierdută, dusă undeva, într-o vreme în care doar ea știa ce s-o fi întîmplat și care era treaba cu Hjallerup.

Altceva nu le mai spuse, degeaba o tot ispitiră ei, degeaba o tot descusură... Cu atîta rămaseră. Și cu promisiunea de a merge cu ei la hanul *Două lebede albastre*.

Cînd acostară pe un dîmb, la marginea localității, și se buluciră să iasă afară, veseli de parcă se întorceau deja, unul dintre ei fluieră ascuțit, oprindu-i pe toți. Aveau o doamnă cu ei, ce naiba... Magdalena Ghica ieși ultima din giffard și, cînd le apărui în față, înlemniră toți.

Magda era îmbrăcată cu o bluză fără mîneci, cu vapeluri¹ care-i curgeau pe umeri și pe sîni. De sub aceștia cobora, strîngînd-o ca un bărbat plin de dorință, ca fiecare dintre ei, ca și cînd ar fi fost ăla care trăsese paiul cel lung, un corset de catifea neagră. Din el se rotunjea, căzîndu-i peste șoldurile cambrate, o rochie roșcată de tafta, cu deasupra movulie, de mătase. Poalele rochiei erau prinse în catarama cu ibiși, de o centură ce-i sta să alunece. De centură mai atîrnau un lămpaș, o casetă de lemn (cu bijuterii? cu bani?), un pistol cu țeava groasă și scurtă, un bici, iar la spate mai avea un pistol cu țeava lungă, dublată de un cuțit care făcea din pistol o sabie în toată regula. Puși cu o neglijență aparentă pe creștet avea protectorii, ținuți acolo ca un moft, desigur, pentru că lumina de-afară nu era în exces, dimpotrivă, cu toții înaintau prin noapte.

Urcă în șaua motocicletei și plecă, lăsînd în urmă o dîră de fum. Apoi se întoarse, făcu o tură în jurul lor și iar plecă. Și iar se întoarse. Și tot așa, pînă ajunseră la *Două lebede albastre*.

Cînd intrară în han – și tot intrau și nu se mai terminau – unii dintre ei avură senzația că prind niște priviri între fata care alerga cu halbele printre mese și Magdalena Ghica. Unii. Avură impresia.

Dar impresiile se șterg cu bere, se șterg cu vin, cu glume și cu rîsete.

Cu vin, bere și glume o duseră toată seara.

La un moment dat, se apropie de ei un bărbat înalt, cu plete și o bărbuță care, pe cît de îngustă era, de-abia acoperindu-i bărbia, cobora pînă la nasturele de la gît al cămășii. Pe cap avea

¹ Vapeluri – volane (arh.) – (n. red.).

un joben din postav, fără bătoșenia jobenelor obișnuite, pe cilindrul căruia își ridicase protectorii ce aveau forma hublourilor de la nautilusurile fabricate de Fulton în America, după ce-și regăsise schițele. Avea cercei în urechi, niște ochelari fumurii pe nas, iar la gât îi afirnau câteva lăntișoare de care erau prinse chei, catarama, monede. Peste manșetele cămășii negre avea apărători de piele din care se ițeau creioane și pixuri, iar peste ele avea la o mîna o busolă, iar la cealaltă un ceas. Pantalonii albaștri îi erau strînși la brîu cu o centură triplă, de care avea agățate călimări, sticlute, un ochean, un stilet. O sabie scurtă, încovoiată, cu mînerul în formă de cap de cal, îi ieșea din cizma dreaptă.

Se prezentă Melchior Melchisedec, negustor de poțiuni, și, cînd spuse asta, își vîntură prin fața chefliilor sticlutele, lăudîndu-le efectele care ajutau la scorbut și la lingoare și la mușcături de păianjen, așa cum ajutau și la pluhureală ori la nevolnicie...

Ei rîseră cu ochii pe jumătate închiși, cu limbile împleticindu-li-se, iar cînd Calistrat Hadîmbu puse întrebarea așteptată de ei toată seara, unii căzură sub masă și nu mai ieșiră de-acolo decît cînd se hotărîră cu toții să plece.

Iar întrebarea lui Calistrat Hadîmbu era asta:

— Auzi, mă? Dar de ce te cheamă pe tine Melchior Melchisedec? Ă?

Era una dintre întrebările lui și rîseră toți la ea, rîse și Magdalena Ghica, iar Calistrat Hadîmbu răsufle ușurat la asta, că obosise toată seara căutînd să spună ceva care s-o facă pe ea să rîdă. Rîse Magdalena Ghica și se uită la Melchior Melchisedec și acesta zîmbi și îi făcu cu ochiul, apoi scoase dintr-un buzunar al centurii lui cu trei curele o sticlută aurie cu capacul verde, i-o întinse Magdei, iar aceasta îi dădu imediat două monede pe care nici unul dintre ei nu băgă de seamă de unde le scosese și Melchior Melchisedec se retrase cu spatele, făcînd plecăciuni și urîndu-le seară plăcută, apoi mai zise ceva, dar nici unul dintre ei nu înțelese nimic din vorbele care rămaseră în aer atunci cînd ușa hanului se închise în urma lui:

— Iar cînd aerul apă va fi, te voi iubi, te voi iubi..., spusese Melchior Melchisedec înainte să iasă, înainte ca Magdalena Ghica să-și pună mîna pe brațul lui Calistrat Hadîmbu, înainte

ca Momo Dinulescu din Brăila să se ridice în picioare, cu favoriții lui lungi pînă la bărbie, cu scobitoarea în colțul gurii, cu cana atîrnîndu-i la cingătoare, cu pistolul într-o mîină, în hărmălaia din salon și în liniștea de la masă, liniștea pe care nimic n-o tulbura, așa cum netulburați stăteau toți, netulburați și încremențiți, de parcă nu mai aveau văz, nu mai aveau auz, nu mai aveau nimic, nimic, nimic.

Bum! Momo Dinulescu trase cu pistolul în aer, iar în camera de deasupra se auzi ceva prăbușindu-se pe podea și imediat se auzi un strigăt care venea din acea cameră și, odată cu strigătul, năvăli afară, pe scări, o fată în pielea goală și tot într-un țipăt și într-o fugă o ținu cît coborî toate scările, cît traversă încăperea de jos, deschise ușa și se năpusti în strada prost luminată... Apoi, încet-încet, strigătele ei nu se mai auziră.

— Voiai să zici ceva, mă Momo? făcu Bebe Haralambie către negrul din Brăila.

— Păi ce pizda mă-sii să zic? Voiam să zic că hai să mergem dracului, că ne-am îmbătat ca porcii. Asta voiam să zic.

Apoi, după o vreme, ca și cînd ar fi gîndit la una sau la alta, mai spuse:

— Nu știi de ce-am zis așa.

Se ridicară, unul cîte unul, iar cînd dădu și Calistrat Hadîmbu să se ridice, mîna Magdei îl țintui locului, de parcă așa și era, bătut în cuie acolo, pe băncuță.

— Duceți-vă voi, noi mai rămînem oleacă, spuse Magdalena Ghica așa cum ar fi spus că dă pe gît ce-a mai rămas în pahar și, pînă or ajunge ei la ușă, va fi și ea în urma lor.

Se uitară toți la Calistrat Hadîmbu cu invidie, dar cu o invidie nedușmănoasă, cu invidia aceea care mută munții și îi face pe oameni să se autodepășească mereu, cu invidia aceea care le luă pe dată de pe ochi vălul beției și-i făcu să se întoarcă la *Chiotul Răzbunării* așa cum plecaseră, dar ceva mai liniștiți.

Lucru care-l miră foarte pe Andrian Burghilea, ca și lipsa Magdei și a lui Calistrat Hadîmbu.

Cît despre aceștia, să spunem doar că au profitat de faptul că deasupra lor se eliberase o cameră și le-a fost bine, bine, bine pînă dimineața, pînă dimineața...

Numai că mai așa, mai aproape de dimineață, după ce se culcaseră osteniți, Calistrat Hadîmbu se trezi și Magda nu era lângă el, ieși din cameră și jos, în salon, iarăși nu era și atunci ieși pe ușa hanului. Dar, când să coboare cele câteva trepte, văzu că totul era acoperit cu apă, de parcă marea s-ar fi revărsat și ar fi acoperit pământul și jumătate din case și...

Și atunci o văzu. Magdalena Ghica era un pește uriaș, îmbrăcat într-o plasă de aur, cu voaluri și dantele de-o parte și de alta a capului, un pește care se zbenguia prin apă de parcă pînă atunci fusese ținut într-un borcan și deodată scăpase la apă lungă...

Și el o iubea, o iubea, o iubea...

Iar aerul apă era...

Stătea acolo ca pocnit în moalele capului Calistrat Hadîmbu și nu știa ce să creadă, nu mai știa nici măcar dacă să-și creadă ochilor, degeaba se tot freca la ei, degeaba tușea, degeaba se ciupea de obraji și de coate și de burtă. Magdalena Ghica era un pește uriaș și în fața acelei întâmplări el nu găsi altceva mai bun de făcut decît să se întrebe:

— Mă, femeia asta e femeie sau e pește?

Apoi se întoarse în han și urcă în cameră, convins că va adormi, iar dimineața se va trezi din visul ăsta, iar lângă el o va găsi pe Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*, și acum știa și el de ce i se zicea ei *Magda cum laude*...

Iar despre noaptea aceea atîta își spuseră a doua zi:

— M-ai văzut, nu? întrebă ea.

— Da, te-am văzut, răspunse el.

Atîta își spuseră și nu avură nevoie de mai multe.

Își făcură daruri, el îi dăruie o katana pe care o dobîndise în luptă, ea îi dăruie un falx pe care-l avea din familie. Le încrușară și rostiră:

— Sînge peste sînge peste sînge...

Chiotul Răzbunării se îndrepta spre Frederikshavn, unde urma ca toate forțele armate pornite pe drumul *Înverzirii* să se unească sub comanda lui Petrică Albu. De acolo, *Navalonul* n-avea să se mai oprească decît la Skagen, în vârful nasului Danemarcei, iar Europa avea să știe, din acea zi, cine contează.

La Frederikshavn urma să se mai întâmple ceva, și anume ridicarea lui Andrian Burghelea la gradul de sublocotenent și numirea lui în funcția de comandant al armatelor aerului. Iar *Chiotul Răzbunării...* da, în sfârșit, *Chiotul* va fi giffardul-sublocotenent al flotei aeriene.

Cam astea erau planurile.

Numai că la Frederikshavn îi așteptau danezii cu toată vikingimea de prin împrejurimi.

Pe când se apropiau de Frederikshavn, văzură *Navalonul* lui Petrică Albu alergând pe calea ferată dinspre Hjørring. Mai mult bănuiau că este *Navalonul*. Așa cum, scrutând în zare, bănuiau că negreala care se vedea spre est erau armatele vikinge aliniate înainte de Frederikshavn. Erau prea sus, în aer, hublourile erau prea mici. Mai mult bănuiau decât vedeau.

Apoi Andrian Burghelea le spuse:

— Fraților, aici ne despărțim. Pe voi, *Lupilor*, și pe voi, *Zăganilor*, am să vă las pe platforma trenului-sublocotenent, ca să luptați la sol, iar eu cu *Icarii* și *Dragonii* ne vom continua lupta din aer.

Și așa și făcură. Rînd pe rînd, *Lupii* și *Zăganii* coborîră pe frînghie și-și dădură drumul pe platforma *Lynxului Nimicitor*, care alerga sub dirijabil, iar când cu toții își schimbaseră locul, giffardul se ridică și mai mult în aer și prinse viteză în direcția Frederikshavn, ca să ajungă din urmă *Navalonul*.

Iar *Navalonul* spulberă primele rînduri ale danezilor care îi așteptau pe linia ferată. Plugul din față îi luă pe sus pe cei care nu se putură apăra nicicum. Unii dintre ei reușiră totuși să se dea la o parte din calea *Lynxului*, apoi se uniră în spatele acestuia. Luptătorii de sub comanda lui Raul Colentina se văzură astfel ruși de *Navalon*, ba chiar înconjurați de namilele nordice care își agitau săbiile tradiționale vikinge, suple și flexibile.

Navalonul frîna brusc. În fața lui, șinele fuseseră smulse și calea ferată era întreruptă.

Frîna și *Lynxul Nimicitor*. Din față începură să se audă niște zgomote infernale și cei de pe vagoane văzură, peste rîndurile danezilor, cum *Navalonul* se zgâlțîia din rășputeri. De unde era,

Calistrat Hadîmbu nu putea să-și facă o idee asupra lucrurilor care se întâmplau, dar vedea totuși cum nava lui Petrică Albu se înalță, apoi se opinteste o dată și se stabilizează.

După aceea, *Navalonul* se urni și făcu prăpăd în calea lui.

Îi schimbaseră roțile. Cele făcute pentru șine se ridicaseră, iar cele făcute pentru drum de pământ deveniră roțile principale. Așa că, din tren, *Navalonul* deveni un automobil, o cazemată mobilă.

Care, pufăind prin toate gurile, scoțind sunete stridente menite să înghețe sîngele în cei care i se opuneau, făcea prăpăd printre inamici. Tunurile împrôșcau moarte în toate părțile, roțile uriașe stîlceau sub ele trupurile căzute la pământ, plugul tăia și doboră tot ce prindea în cale, iar carcasa metalică respingea orice fel de atac, fie cu grenade, fie cu sulițe, fie cu gloanțe.

Vikingii nu aveau nici o șansă. Mai grozav decît orice mașinărie de război văzuseră vreodată, așa era *Navalonul*.

În spatele *Navalonului*, încă pe șine, *Lynxul Nimicitor*, trenul-sublocotenent al lui Raul Colentina, trecea și el prin rîndurile de danezi care se închiseseră în urma *Navalonului*.

Pe platformele laterale, infanteriștii, cărora li se alăturaseră *Zăganii* și *Lupii* lui Andrian Burghilea, mînuiau cu dexteritate și cu mare viteză falxurile și sicele, spadele și katanele.

Atunci căzu, răpus de o suliță care apăru de nicăieri și i se înfipse în ochiul drept, Sandu Vișinescu din Mîndra. Sau din Lisa. Bărbatul care iubea caii.

Erau înconjurați, atacați din toate părțile.

Atunci căzu, urmînd capul care i se rostogoli tăiat de sabia unuia ce-și adusese calul suficient de aproape de tren, Emil Poenaru din Weidenbach, bărbatul care iubea muntele.

Ținîndu-se cu o mîină de mînerule puse peste tot pe pereții laterali ai vagoanelor, luptătorii tăiau în neștire vrăjmașii care se apropiau, cu săbiile lor mai mari sau mai mici. Ori îi împușcau de-a dreptul cu pistoale și cu flinte, cu pistoale și cu puști...

Atunci zbură, bucată cu bucată, în toate părțile, sfărîmat de explozia unei grenade, Cicerone Romilă, Cici din Roman, bărbatul care iubea cîntecul.

Calistrat Hadîmbu și Magdalena Ghica erau umăr la umăr, ea învîrtind katana primită de la el, el agițînd falxul pe care-l

primise de la ea. Așa fură surprinși și în fotografia pe care Andreas Reiser reuși s-o facă pentru cronica bătăliei de la Frederikshavn.

— Hjalgaard! se auzi deodată, clar, venind de sus, dinspre *Chiotul Răzbunării*, vocea lui Andrian Burghilea.

Iar de jos, din grămada danezilor, o voce groasă, puternică, strigă:

— Burghe!

În clipa următoare, un proiectil lansat din dirijabil făcu loc în mijlocul danezilor și, acolo unde fusese cel care răspunsese la numele Hjalgaard, se căsca o groapă fumegîndă.

— Țsta a fost chiotul răzbunării, spuse Magdalena Ghica.

Iar Calistrat Hadîmbu se uită la ea, recunoscător că una dintre tainele despre care nu putuse întreba pe nimeni și pe care nu le descifrase pînă atunci nu mai era un secret.

Apoi toată lumea reveni la ale ei. Ca întotdeauna.

Cînd trenul nu mai putu înainta din cauza liniilor întrerupte, *Zăganii*, *Lupii* și infanteriștii lui Raul Colentina coborîră și luară vikingii în piept. Acolo, atunci, în lupta corp la corp, se dovediră utile toate orele de instrucție petrecute învățînd mînuirea feluritelor arme. În luptele corp la corp se dovediră utile toate misiunile lor la sol, care le solicitaseră instinctele, viteza minții și a mîinii.

Zăganii și *Lupii* lui Andrian Burghilea treceau ca prin brînză printre șirurile vikinge, urlînd a biruință, sfîrtecînd, urlînd a moarte.

Atunci muri Florin Oproiu din Hermannstadt, muri Momo Dinulescu din Brăila, muri Liviu Gegiuc din Miroslava, Adrian Nechita din Foșani muri și el atunci. Acolo, în fața Frederikshavnului, pe cînd se apropiau de *Navalon*.

Țelul lor era să țină aproape de *Navalon*, să strîngă rîndurile. Și, bineînțeles, să lase în urma lor cît mai mulți inamici morți.

Trecînd ei prin tăișul sabiei sau katanei sau falxului tot ce le ieșea în cale, cu privirile ațintite undeva înainte, ca să nu piardă din ochi *Navalonul*, văzură cum ceva se înălța în fața lor, o movilă, un deal, un munte...

Ce putea fi movila din fața orașului? Ce putea crește acolo, în mijlocul bătăliei?

Răspunsul îl avură cînd ei înșiși ajunseră la poalele dealului, cînd ei înșiși începură să ajute la ridicarea lui mai sus, tot mai sus.

Sute, mii de danezi morți erau puși unii peste alții. De jur-împrejur și tot mai sus. Iar cînd oamenii nu mai prididiră să înalțe mormanul, deasupra acestuia apăru *Chiotul Răzbunării* și începu să verse zeci de cadavre peste cele care erau deja stivuite la sol. Și treaba asta dură pînă cînd lucrurile se liniștiră, pînă cînd luptele răzlețe se opriră, pînă cînd nu se mai găsi nici un inamic care să riposteze. Iar cînd mormanul deveni cît un munte, cînd nu mai găsiră nici un cadavru cu care să-l mai înalțe, se opriră toți pentru o clipă privindu-l, admirîndu-l, și cineva strigă:

— Pentru Împărat!

— Pentru Împărat! se ridică un vuiet din toate piepturile, iar undeva, pe puntea superioară a *Navalonului*, Petrică Albu le făcea semne cu mîinile, primea ovațiile, el, Petrică Albu, locotenentul Petrică Albu, comandantul suprem al armatei, el primea acele ovații și nu Constantin cel Mare, el era merituosul, el era, în clipele acelea, Împăratul.

Dar nu spuse nimănui lucrul ăsta.

Apoi echipele de întreținere ale infanteriștilor puseră la loc șinele de cale ferată. Și *Lyxul Nmicitor* putu să-și continue drumul pînă în Frederikshavn, unde îi aștepta *Navalonul*. În sala Primăriei urma să aibă loc un mare banchet în cinstea învingătorilor. Iar la banchet, în sfîrșit, Calistrat Hadîmbu nădăjduia să-l vadă, să-l cunoască pe Raul Colentina și să-i pună întrebarea aceea care îl măcina de atîta vreme.

Calistrat Hadîmbu și Magdalena Ghica se îmbrăcară fără să știe unul de altul, dar amîndurora le plăcu ce văzură cînd se găsiră față în față.

Calistrat Hadîmbu era îmbrăcat englezește, cu frac bleumarin, cu cîte cinci nasturi mari pe fiecare rever, pantaloni negri cu dungii gri, vestă argintie, cămașă albastră și pantofi negri, evident. Nasturi argintii mai avea la manșete, mai avea și pe poalele fracului. La centura care îi încingea talia avea falxul primit în dar de la Magda.

Magdalena Ghica era îmbrăcată cu o bluză albă de dantelă, cu mîneacă lungă, un corset negru de catifea și o rochie cu coadă, stacojie. Doar părul îi era verde. În teaca pe care o purta pe spate avea katana primită în dar de la el.

Cînd se treziră față în față tăcură, zîmbiră, își făcură cu ochiul.

— Îmi place să ies cu tine, îi șopti ea din mers.

— Îmi place să ies cu tine, îi șopti el, la rîndul lui, tot din mers, ca și cînd și-ar fi dres glasul, ca și cînd ar fi cerut voie să se strecoare printr-o mare de oameni.

În acel mers, în acea trecere, își atinseră ușor mîinile, ca din greșeală, ca și cînd, ca și cum, așa cum era totul pentru ei de la o vreme, ca și cînd acest totul ar fi existat cu adevărat, ca și cînd seara aceea, banchetul acela, ar fi existat și toată lumea împreună cu el...

Numai că din nou planurile erau una, iar cele întîmplate cu totul alta.

Cînd începu banchetul, Raul Colentina nu era în sală și diverse zvonuri circulau de la o masă la alta. Zvonuri care mai de care. Ba că va veni mai tîrziu, după ce va îndeplini o ultimă misiune încredințată personal de Petrică Albu, ba că nu va mai veni deloc, că se certase cu Petrică Albu și fusese surghiunit, sau nu fusese surghiunit, dar era adevărat că se certaseră, motivul sfadei fiind Roxana, fiica locotenentului. Fiica de cincisprezece ani a locotenentului. Un alt motiv al sfadei ar fi putut fi, după unii, faptul că Raul Colentina preferase să se întoarcă în Clopodia, unde Constantin cel Mare urma să-l facă nenic, renunțînd pentru asta la banchetul lui Petrică Albu, iar acesta nu suportase așa un afront.

Oricare ar fi fost motivul, orele treceau și Raul Colentina nu-și mai făcea apariția în sala Primăriei din Frederikshavn, unde festivitățile se derulau conform planului. Cu toții asistară la laudele aduse de cei doi poeți-cronicari oficiali lui Petrică Albu pentru aportul hotărîtor pe care îl avusese în repurtarea acelei glorioase victorii, cu toții asistară la ridicarea în grad a lui Andrian Burghelea și, totodată, la numirea lui în funcția de comandant al armatei aerului.

Îi stătea bine lui Andrian Burghelea cu o stea mare pe gulerul tunicii. Mai erau în toată lumea doi ca el: Raul Colentina,

șeful armatelor terestre, și Alexandru Cernat, șeful armatelor maritime.

Mai ales acest din urmă moment le plăcu tare mult *Zăganilor* și *Lupilor*, care aveau, fiecare duzină, masa lor rezervată, ca dovadă a aprecierii de care se bucurase participarea lor la luptă.

Cînd aplauzele binemeritate de Andrian Burghilea se stingeau, Magdalena Ghica îi spuse lui Calistrat Hadîmbu:

— Mergem și noi?

Bărbatul se cam codea, nu-i venea să renunțe atît de ușor la ceea ce-și propusese, la ceea ce urmărise încă de cînd se trezise înrolat în armată: să-l cunoască pe Raul Colentina și să-i pună întrebarea aceea...

— Putem pleca liniștiți, că Raul nu mai vine.

— Știi tu?

— Da, știu eu.

— Și de unde știi tu, Magadaleno, că Raul Colentina nu mai vine azi la banchet?

— Mi-a zis el, și Magdalena Ghica i-l arătă lui Calistrat Hadîmbu pe Melchior Melchisedec, care zîmbea de la masă, ridicînd spre ei un pahar cu vin.

— Și tu crezi tot ce spune el?

— Da. Cred tot ce spune el. Acuma hai să mergem, că am stat destul.

Calistrat Hadîmbu nu mai spuse nimic, se ridică de la masă și se ținu după ea pînă ajunseră în dreptul mesei la care stătea Melchior Melchisedec și, după ce acesta îi întinse o sticluță Magdalenei Ghica, iar ea îi lăsă în palmă două monede, se îndepărtară, auzind în spatele lor cum negustorul de poționi zicea:

— Te voi iubi, te voi iubi, pînă ce apele aer vor fi...

și se ținu după ea pînă ieșiră afară, pînă ajunseră la giffard și ea își luă motocicleta, se urcă apoi în spatele ei și se lăsă în voia femeii care ambreie, ridică motocicleta pe roata din spate, apoi se năpusti la drum și merseră și merseră, cu motocicleta pîrîind în noaptea care se lăsase peste Frederikshavn, zgomotul ei auzindu-se și mai tare atunci cînd intrară pe niște străduțe pavate cu piatră.

— Sîntem în Fiskerklyngen. Iar asta e casa mea, spuse Magdalena Ghica atunci cînd opri motocicleta.

Spuse asta și făcu semn cu capul spre o casă cu zidurile galbene, cu acoperișul de țiglă roșie, cu flori la ferestre, așa cum erau toate casele pe străduța aia care-i amintea lui de Brașov și de Făgăraș și de Hermannstadt și de... de acasă, pînă la urmă, chiar dacă ceea ce vedea nu-i evoca în nici un fel Vizireni Buzăului.

Dar care mai era casa lui? Unde mai era locul căruia să-i poată spune casă și să creadă în asta, să creadă că dacă s-ar mișca de acolo fie și numai un kilometru, fie și numai pentru o zi, s-ar rupe toate alea în el și l-ar părăsi odată cu pișatul și cu căcatul și ar rămîne gol, gol, gol pe dinăuntru cum numai cei fără de țară sînt?

Calistrat Hadîmbu nu era un om fără de țară, o luase cu el pe tălpile cizmelor, o luase în mirosul hainelor, în ochii femeii care era cu el și pe care o iubise într-o noapte în care aerul apă era...

Calistrat Hadîmbu era din nou singur cu Magdalena Ghica, departe de dirijabile și de trenuri, departe de pistoale și de tunuri, departe de motoare și de minunățiile pe care savanții și inginerii vremii le născociau ca să le facă lor viața mai ușoară, ca să pășească, toți împreună, spre viitorul care îi aștepta după colț, pe fiecare și pe toți deopotrivă.

Calistrat Hadîmbu și Magdalena Ghica avură din nou o noapte în care să-și mărturisească dragostea, s-o facă simplu, fără cuvinte, doar dăruindu-se unul altuia cu frenezie, cu sinceritate și... și...

Calistrat Hadîmbu nu știa dacă îl trezi ceva dinlăuntru lui, amintindu-i de noaptea cealaltă, de la Hjallerup, sau dacă răcoarea așternuturilor sau dacă o șoptă venită de nu se știe unde... Se sculă în capul oaselor și, la fel ca data trecută, nu era nimeni lîngă el. Se apropie de fereastră și se uită în stradă și nu văzu nimic, dar se bucură că strada nu era acoperită de apă. Însă cînd se uită în zare, peste case, dincolo de ele, acolo unde ar fi trebuit să fie marea, văzu bărci și corăbii prăvălite pe pămînt, iar deasupra lor o văzu pe ea.

Magdalena Ghica era o pasăre, o pasăre cu chipul Magdalenei Ghica zbură de colo-colo, pe deasupra a ceea ce ar fi trebuit să fie marea... și nu era. Nu *mai* era.

Calistrat Hadîmbu se uita la Magdalena Ghica și ea zbură...
Și el o iubea, o iubea, o iubea...

Iar apa aer era...

Și după o vreme se întrebă:

— Mă, femeia asta e femeie sau e pasăre?

Apoi trase perdelele la loc și se întoarse în pat. Se întinse pe spate și rămase așa, cu ochii închiși, așteptînd. După o vreme, o auzi pe Magdalena Ghica furișîndu-se în cameră și așezîndu-se în pat, lîngă el.

Și apoi Magdalena Ghica zise:

— M-ai văzut?

— Da, te-am văzut, îi răspunse el.

— Bine, mai zise ea.

După care se întoarseră amîndoi unul cu spatele la celălalt și adormiră.

A doua zi plecară cu toții spre Skagen, ținta finală a lor. *Navalonul*, urmat de *Lynxul Nimicitor* pe calea ferată, și de *Chiotul Răzbunării* prin aer.

Nu le ieși nimeni în drum, nici urmă de danezi pe nicăieri și se zvoni că Petrică Albu decretase insula primul roxanat anexat imperiului și îl numise așa în cinstea fiicei sale Roxana. Capitala roxanatului o fixă la Skagen, unde ajunseră mai repede decît și-ar fi închipuit.

Comandanții arătară multă bunăvoință și le făcură echipajelor toate poftete. Astfel *Zăganii neostoiți* văzură *Cumpăna luminată* pe malul mării, minunîndu-se de cum le trecuse prin cap danezilor să înalțe cumpăna aia și să pună în găleata ei paie și cîrpe, să le dea foc ca să ajute marinarii să vadă țărmul...

— Dar palmieri n-au pe-aici? întrebă din nou Calistrat Hadîmbu și toată lumea rîse de el.

— Palmieri în Danemarca, Hadîmbule? zise Nucu Șbilț din Dor Mărunt și rîse de parcă la el în Dor Mărunt creșteau palmieri și el știa ce sînt ăia. Apoi tot el continuă: Da' o sirenă la malul mării nu vrei? și iarăși rîse.

Și rîseră și ceilalți.

— Bine, atunci mergem să vedem și cumpăna la care a slujit Tycho Brahe?¹ întrebă Calistrat Hadîmbu din nou, trăgînd cu

¹ Tycho Brahe (1546 –1601) – astronom danez care a avut o contribuție importantă în ceea ce privește dezvoltarea instrumentelor de

coada ochiului spre Andrian Burghilea, dar acesta se mulțumi să-i arunce un zîmbet și să-și vadă de ale lui.

Iar zîmbetul comandantului putea însemna orice, de la „Nu e cazul, am văzut destule”, pînă la „Ce vorbești, băiete, de unde știi tu prostia asta?”. Așa că își văzură cu toții de ale lor și preferară să meargă în port, unde urma să acosteze nava-sublocotenent a flotei maritime, numită *Dacia* – ceea ce arăta că, dintre toți cei trei sublocotenenți, Alexandru Cernat al apelor era cel mai lipsit de imaginație.

Dar oricît de măreață era *Dacia*, mai grozav decît ea era, cu siguranță, *Navalonul*...

Iar asta nu era un zvon. Nici propagandă.

Pe războinici nu trebuie să-i iei de lîngă cîmpurile de bătaie. Săbiile nu sînt făcute să stea în teci.

Drumul înapoi se desfășură mai puțin liniștit decît se așteptaseră. Ai fi zis că oamenii lui Andrian Burghilea căutau necazurile cu lumînarea.

Se bătură într-o berărie din Budějice cu niște localnici supărați că le vorbiseră în germană.

Îi pierdură pe Nicu V. Cuniche din Slobozia și pe Bebe Haralambie din Colentina, care se luaseră după cururile unor ungueroaice la Kecskemét și nu se întorseseră la timp, iar Andrian Burghilea hotărîse să plece fără ei.

Începură din nou certurile și o ținură așa pînă îi lămuriră și pe cei care li se alăturaseră la Skagen, în locul celor morți, cum stăteau lucrurile cu Magdalena Ghica, cu separeul ei, cu obiceiul de a-și alege din cînd în cînd pe cîte unul dintre ei pentru un futai de prietenie și de sănătate, cum le zicea ea, dar

observație astronomică. Autor al unor măsurători astronomice extrem de precise, a cartografiat pozițiile a peste 777 de stele fixe. Teoriile și modelele sale privind sistemul solar și mișcările corpurilor cerești au stat la baza descoperirii ulterioare, de către Johannes Kepler, a celor trei legi ale mișcării planetelor. Calistrat Hadîmbu este într-o mare eroare însă. Tycho Brahe a fost numit în 1577 administrator al *farului* din Kullen, unul dintre locurile în care, în 1560, au fost ridicate astfel de cumpene, dar locul respectiv este în Suedia. (n. red.).

și cu faptul că, de-o vreme, părea implicată într-o relație cu Calistrat Hadîmbu, ăla cu întrebările.

— Și de ce s-o fută numai Hadîmbu, ă? întrebă Szabó Zoltán, Zoli din Săbăoani, și nimeni nu știu să răspundă la întrebarea asta.

Cînd lucrurile păreau a se îndrepta într-o direcție nu tocmai convenabilă liniștii celor patruzeci și nouă, Andrian Burghelea se ridică din jilțul lui și se uită roată peste oameni. Atît. Și certurile încetară. Gălăgia se stinse. Pînă și gîndurile rele pieriră.

— Facem popas la Lugoj, spuse el și o privi cu un anume înțeles pe Magdalena Ghica.

Acesteia i se luminea fața pe dată și îi răspunse comandantului cu un zîmbet și cu o înclinare discretă a capului.

Calistrat Hadîmbu află și el după puțină vreme că la Lugoj locuia tatăl Magdalenei Ghica, profesorul Anastasie Ghica.

În cîteva ore *Chiotul Răzbunării* se așeză pe pămînt, la intrarea în Lugoj. Magdalena Ghica își luă o traistă cu haine, armele, încăleacă pe motocicletă și dispăru învăluită în praf.

A doua zi, Calistrat Hadîmbu, Schmidt Karol Erwin din Szatmar, Aliodor Cîrlea din Alba Iulia și – mirîndu-i pe toți, pentru că de mult nu mai ieșise cu ei undeva – Andrian Burghelea se înfățișară la cină la profesorul Anastasie Ghica.

— Bine ați venit în casa soției mele, în care-mi petrec o parte din an, îi întîmpină profesorul. Eu sînt tatăl Magdei.

Era un bărbat în vîrstă, cu plete cărunte, într-un scaun cu roți, cu sumedenie de cilindri, pistoane, manete, arcuri și tije telescopice care îl ajutau pe om să manevreze mașinăria.

Elegant, cu o vestă azurie peste cămașa albă la care avea butoni cu agate, profesorul îi studie, unul cîte unul, cu monoculul lui aproape cît un ochean de mare.

Musafirii se prezentară pe rînd. Ultimul rămase Andrian Burghelea, care-și exprimă satisfacția reîntîlnirii cu profesorul, satisfacție reciprocă din cîte își dădu seama Calistrat Hadîmbu.

Intrară în salon, unde două persoane își savurau coniacul și trabucul: Magdalena Ghica și încă cineva, un bărbat.

— Dați-mi voie să vi-l prezint pe dragul meu prieten Iorgu Ipsilanti, arătă ea spre bărbatul înalt care ținea în mîna stîngă

trabucul, iar în mîna dreaptă – sau ce era aia, o mîna toată numai roțițe și furtunuri subțiri și mecanisme care îl ajutau s-o miște – avea paharul cu coniac.

– Grec? întrebă Calistrat Hadîmbu doar așa, să facă conversație, ori să-și marcheze teritoriul poate, ori era numai una dintre întrebările alea ale lui.

– Nu, român, spuse prietenul Magdalenei Ghica. Toate femeile din familia mea au fost românce, ca și bărbații, de altfel... Mai puțin tata... Ce să-i faci, nimeni nu e perfect, mai spuse omul și o dădu în rîs. Apoi: Hai noroc și bine ați venit la Lugoj!

Calistrat Hadîmbu o simți pe Magdalena Ghica apropiindu-se sau numai parfumul i-l simți apropiindu-se de el. Apoi îi auzi șoapta:

– Gelos?

Zîmbetului ei discret și satisfăcut și provocator el îi răspunse sec:

– Nu.

Apoi se retrase într-un fotoliu, aprinzîndu-și și el un trabuc după ce, în drum, săltă de pe tava dusă de un servitor un pahar larg de coniac.

Stătea acolo, pufăia din trabuc și sorbea din coniac, privind la oaspetele familiei Ghica. Un tip înalt, blond, cu părul lung strîns în coadă la spate și o barbă îngrijită, blondă ca și părul, purtînd o uniformă despre care Calistrat Hadîmbu habar n-avea de unde s-o ia, cu toate că văzuse multe la viața lui. Vesta i se părea cam de prost gust, cam prea colorată, și-apoi toate lăncuțurile alea înșirate de-a latul pieptului, pe umeri, pe brațe... Și ce erau mămăligile alea pe epoleții lui, ce grad va fi avut ipochimenul în armata aia închipuită din care făcea parte? Dar cel mai mult și mai mult îl enerva trufia din ochii bărbatului, aerul de superioritate pe care-l răspîndea în jur...

Din cînd în cînd o urmărea cu privirea pe Magdalena Ghica. Iar aceasta ba îi făcea cu ochiul, ba îi zîmbea, ba își arcuia buzele într-un *O* care-l băga în boale atunci cînd părea a-i șopti mereu și mereu: „Gelos?”

Era frumoasă Magdalena Ghica a lui, o privea și nu se mai sătura privind-o, era frumoasă cu părul ei roșu care se potrivea

cu o cămașă lejeră de bumbac cu mânecile ample, sfârșite în dantele ce-i ascundeau mîinile, cu guler răsfrînt peste pieptul scos în evidență de un decolteu adînc, era frumoasă Magdalena Ghica a lui, cu mijlocul prins în corsetul gălbui, strîns în șireturi, de care avea agățate o mică clepsidră, o sticlută aurie, două pixuri și o legătură de chei, era frumoasă Magdalena Ghica a lui, cu fusta de culoarea măslinii și cu deasupra de culoarea coniacului pe care-l avea în pahar. Pe cap avea un tricorn cam ponosit, dar Calistrat Hadîmbu știa povestea lui, aparținuse bunicului Magdalenei, care fusese pirat pe Dunăre și la Marea Neagră. În picioare avea ghete, ca de obicei. Iar la gît, colierul ei preferat, cel cu un triunghi metalic cu cîteva roțițe dințate montate pe el, de care atîrna un mecanism de ceas de mîna cu un diamant încastrat în el și o porumbiță care voia să-l prindă în cioc. Era frumoasă Magdalena Ghica a lui.

— Hai să facem o plimbare, auzi deodată glasul ei, aproape de urechea lui.

— Hai să facem o plimbare, zise el și se ridică din fotoliu, se luă după ea, trecu de uși, de alte holuri și încăperi și se trezi într-o grădină cu pomi și cu flori.

— Nu ți-am povestit niciodată despre tatăl meu.

— Nu, nu mi-ai povestit. Poate o faci acum?

— Nu știu ce să-ți zic, ce-ar fi important de știut despre el, nu știu cu ce să încep... Tata, Anastasie Ghica, e unul dintre cei mai importanți ingineri pe care-i avem la ora asta. Și n-o spun pentru că sînt fiica lui. O spun pentru că are în spate niște realizări. O spun pentru că a e profesor la Universitate, la Cluj. Și pentru că a lucrat la Paris cu Victor Tatin, a lucrat cu Otto Lilienthal la Berlin, la fabrica de motoare cu abur, și s-a întors de-acolo cu un exemplar din *Der Vogelflug als Grundlage der Fliegekunst...*

— Zborul păsării ca bază a artei zborului, spuse Calistrat Hadîmbu, ca să arate că știe ceva germană.

— Exact, un exemplar cu o dedicație pentru el din partea lui Lilienthal. A lucrat cu George John Cayley, nepotul celebrului George Cayley, ăla care a reușit un zbor cu om la bord, și nu te potrivești cu bîrfele din lumea științifică, chiar i-a reușit zborul... Tata se pricepe la aparate de zbor, chiar se pricepe. Acum

lucrează cu un inginer de-aici, din Lugoj, care are niște idei interesante și, din câte am înțeles, tata a reușit să îmbunătățească un motor care poate fi pus pe automobilul inginerului. Ți dai seama? Omul ăsta sau altcineva chiar va zbura cu aparatul lor și sper din toată inima să nu pățească și el ce-a pățit tata la primul test.

— De la aia i se trage scaunul...?

— Da, de la testul ăla... Dar nu se lasă. Mi-a zis că, dacă inginerul n-o să vrea să încerce prototipul, o să-l încerce el.

— Au deja un prototip?

— Da, e chiar aici, în șopron, vrei să-l vezi? se luminează ea deodată la față.

— Sigur că vreau, spuse el fără a sta nici o clipă pe gânduri.

Intrară în șopron și Magalena Ghica zise, cu o mândrie pe care el nu i-o mai auzise niciodată în glas:

— Acesta este aeroplanul-automobil!

Era un automobil, dar numai scheletul – șasiul, roțile și volanul – iar deasupra lor avea un sistem ciudat de aripi, care-i aminteau de aripile cărăbușilor, o elice și... cam asta era tot. Dar nu aparatul în sine îl uimi pe Calistrat Hadîmbu, ci ideea că un om va putea zbura cu mașina asta. Că, în curînd, oamenii vor putea zbura de unii singuri, că fiecare om ar putea avea mașina lui zburătoare...

Mintea lui o luase la fugă înainte în timp și își imagina omenirea peste zece, peste o sută de ani și tare-i plăcea ce-i trecea prin cap în clipele acelea. Era prins în iureșul imaginației cînd o simți pe Magdalena Ghica a lui că se lipește de el, că-l ia în brațe și stă așa preț de cîteva clipe.

— De fapt, pentru altceva am vrut să ieșim. Trebuie să-ți spun ceva, Călin – așa-i spunea ea, iar el niciodată n-o împiedicase, era unul dintre puținele lucruri pe care le aveau ei, ale lor. Continuă: Știm amîndoi că, uneori, se petrece ceva ciudat cu mine...

— Vrei să spui treaba aia cu peștele și cu pasărea?

— Da, aia. Și în curînd va mai fi ceva...

— Te-ai văzut azi cu Melchior Melchisedec? întrebă el deodată.

— Văd că ai înțeles unele lucruri... Da, a fost în zori pe-aici.

— Și? Și ce dacă? Încercă el să protesteze, să preîntîmpine ceva ce încă nu știa, dar simțea că se apropie.

— Nu vreau să mă vezi și a treia oară. A treia oară nu mai poți să fii lîngă mine. Nu se mai poate, Călin. Trebuie să nu ne mai vedem.

Avea lacrimi în ochi, vocea îi tremura, degetele mîinii cu care îi mîngîia fața îi tremurau.

— Nu mă mai iubești? Întrebă el cu teamă.

— Ba mi-ești drag, și tocmai de-aia...

Magdalena Ghica îl sărută așa cum nu o făcuse niciodată pînă atunci, nu mai cu foc, nu mai îndelung, nu mai meseriaș, ci multă, multă tristețe pusese ea în sărutul acela, parcă adunase în el toată tristețea lumii, a cerului și a pămîntului. Apoi o rupse la fugă, lăsîndu-l acolo, în șopronul tatălui ei, lîngă mașina de zbor pe care Anastasie Ghica și inginerul acela din Lugoj o proiectaseră.

Nu se mai întoarse nici el în seara aceea în casa lui Anastasie Ghica.

A doua zi, în zori, cînd ai casei încă mai dormeau, dinspre șopron se auzi un zgomot de motor și, cînd Magdalena Ghica sări din pat să vadă ce se întîmpla, în curte mașina de zbor a tatălui ei merse ce merse, apoi se ridică în văzduh și zbură...

La volan era Calistrat Hadîmbu.

Nu țipă Magdalena Ghica, nu spuse nimic, nu alarmă casa, nu-l sculă pe tatăl ei, era sigură, de altfel, că toți cei din casă se treziseră din cauza zgomotului.

Plîngea? Sau rîdea? Era nefericită? Sau era fericită?

Știa că n-o să-l mai vadă niciodată pe Calistrat Hadîmbu. Dar știa și că tatăl ei reușise. Ceea ce tocmai se întîmpla sub ochii ei era primul zbor din istorie autopropulsat, cu un aparat mai greu decît aerul.

Uneori fericirea și nefericirea sînt două surori siameze.

Calistrat Hadîmbu zbură cu aeroplanul-automobil chiar mai mult decît îndrăznise să spere. Se prăbuși în apropiere de Caransebeș, dar nu de la o înălțime suficient de mare cît să fie rănit. Aproape că putea să spună că aterizase de unul singur...

O vreme rătăci de colo-colo. Cai, trăsură, căruțe, oricare erau bune, chiar și mersul pe jos era bun dacă îl ducea într-un oraș care avea garnizoană: Turnu-Severin, Craiova, Ruși de Vede... Căuta orașele astea încercând să se înroleze din nou, gândindu-se că, poate, o avea noroc și o să ajungă iarăși pe *Chiotul Răzbunării*. Era maior-sublocotenent și nu-și imagina că nimeni n-o să vrea să-l înroleze. Dar toate erau bune și frumoase pînă ajungea cu povestea la *Chiotul Răzbunării*. Cum pomenea de dirijabil, fețele celorlalți se întunecau și toți își aminteau brusc de diverse întâmplări pe care le aveau și la care întîrziaseră...

La Ruși găsi un dirijabil al cărui căpitan servise cîndva sub comanda lui Andrian Burghilea și se înduplecă să-l ia cu el pînă la Ploiești, că acolo mergea. Se îmbarcă pe *Destinul lui Alexandru*, dar nu putu scoate prea multe nici de la căpitanul-sublocotenent Avram Diclescu, nici de la echipaj. Putea vorbi orice cu ei, de la femei la arme și la creșterea viermilor de mătase, dar, cînd venea vorba despre armată, despre dirijabile... se lăsa tăcerea.

În Ploiești auzi ceva despre Raul Colentina, cum că ar fi căzut în dizgrație și ar fi plecat la București, unde era văzut din cînd în cînd pe la bariera Colentinei. Și mai auzi ceva acolo, la Ploiești. Că dirijabilul-sublocotenent al armatei aerului, *Chiotul Răzbunării*, se prăbușise la Vălenii de Munte cu ceva vreme în urmă și toți membrii echipajului, împreună cu sublocotenentul Andrian Burghilea, muriseră.

Calistrat Hadîmbu simți că nu mai avea pentru ce trăi. Simți că nu mai știa ce să facă de-acum încolo cu viața lui. Că nu mai știa de ce el încă mai avea o viață, iar ceilalți nu. Andrian Burghilea și Szabó Zoltán din Săbăoani și Nucu Șbilț din Dor Mărunt și... și... și ea, Magdalena Ghica, din București.

Magdalena Ghica pe care o iubise cînd aerul apă era... Magdalena Ghica pe care o iubise cînd apa aer era... Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*...

„Gata? Asta a fost tot?” se întreba Calistrat Hadîmbu, după care o lua de la capăt: „Gata? Asta a fost tot?”

Și așa o ținu o săptămînă întregă, din cîrciumă în cîrciumă, intrînd în vorbă cu toată lumea, doar-doar o da peste cineva care să știe să-i spună mai multe despre prăpădul *Chiotului*...

Dar nu găsi pe nimeni.

Așa că, într-o zi, după ce-și spală fața și își dădu seama că-i crescuse o barbă rebelă – așa cum îi creștea de obicei, motiv pentru care niciodată n-o lăsase să-i crească, să prindă și el ceva prestanță – se hotărî că nu mai poate jeli în neștire, că asta nu aduce pe nimeni înapoi.

Își luă un rînd de straie noi, pe cele vechi le aruncă pe drum lîngă un cerșetor, dimpreună cu tot ce avusese, mai puțin falxul primit în dar de la Magdalena Ghica, apoi închirie un cal pînă la București.

Ajuns la marginea Bucureștilor, Calistrat Hadîmbu se opri la bariera Colentinei. Lăsă calul la Stația de Cai, apoi intră în hanul de alături. Se așeză la o masă și ceru de mîncare și o cană cu vin roșu. O față își făcea de lucru pe la mese plimbîndu-și sîinii prin fața mușteriiilor... Cîndva, Calistrat Hadîmbu ar fi fost deja cu mîinile pe sub fustele fetei... dar asta s-ar fi întîmplat cîndva, demult, parcă în altă viață.

Își bea vinul, își mîncă mîncarea și își amintea de ziua în care începuse toată aventura vieții lui. Tot acolo, în hanul acela. Și apoi dincolo de barieră...

Se uită în jur. Bărbați gălăgioși, doborîți de vin sau doar osteniți, femei cu sîinii mari și aproape dezgoliți, care rîdeau prea tare la cea mai mică glumă pe care unul dintre cheflii o făcea, hangiul, același hangiu, cu ochii la pîndă să nu fugă careva fără să plătească...

Pe ușa hanului intră un bărbat cu o chestie de piele cu buzunare aruncată peste umăr și cu un borcan într-o mîină. Borcanul era plin cu ceva... dar nu cu murături, nu. Bărbatul rămase în ușă, căutînd din ochi o masă la care să se așeze.

Doi tineri își amintiră brusc că aveau treabă undeva și se ridicară de la masă, lăsînd neterminate mîncarea și băutura.

Bărbatul se așeză pe locul proaspăt eliberat și o fătuică apărui imediat să ștergă masa. Reveni apoi cu un ulcior pe care-l puse dinaintea bărbatului.

Acesta era cu ochii pironiți la borcanul din fața lui. Își turnă vin în cană. Bău și își șterse gura cu mîneca. Apoi privi din nou spre borcan.

— Bun vinul, zise.

Stătu așa, preț de o clipă, așteptînd parcă un răspuns de la borcan. Apoi vorbi din nou borcanului:

— Cine ești tu?

Și nici de data asta borcanul nu-i răspunse.

— Eu sînt Raul Colentina, spuse tot el. Și vom petrece o vreme împreună.

Se făcu liniște în cîrciumă. Pe la celelalte mese oamenii sușoteau. Cîțiva aruncară niște monede pe masă și plecară în grabă. În urma lor rămase carafa de vin pe jumătate băută.

Raul Colentina se uită în jos. Nu zicea nimeni nimic, de parcă toți își sfîrșiseră conversațiile în același timp. Nici femeile alea cu sîinii doldora de bucurii nu mai rîdeau.

Calistrat Hadîmbu ridică privirile din farfurie și le propti pe cel ce-și spunea Raul Colentina. Nimic care să-l impresioneze. Un om și atîta tot. Un om ca oricare altul. La ce-o fi alergat atîta amar de vreme după el? La ce?

Și atunci Calistrat Hadîmbu îi puse întrebarea pe care o purtase cu el pînă în Danemarca și înapoi:

— Auzi, mă? De ce te cheamă pe tine Raul Colentina, mă?

Liniștea se adînci și mai tare. Nici carii nu se mai auzeau prin bîrne.

— Uite-așa, să se mire proștii, spuse Raul, în timp ce mîna lui stîngă îi ducea spre gură o pulpă de pui fript, iar mîna dreaptă căuta ceva pe sub masă.

— Bă! mai zise Calistrat Hadîmbu, și atît.

Ochii îi rămaseră deschiși. Ca niște vocale. La fel și gura. Iar cuțitul care-l lăsase în urmă pe Raul Colentina, la capătul celălalt al mîinii întinse, cuțitul, așadar, sta înfipt în gîtul unui bărbat prea curios pentru vremurile și locurile despre care povestim, Calistrat Hadîmbu pe numele lui.

Apoi Raul Colentina se ridică de la masă mormăind spre omul care stătea cu pumnalul lui înfipt în beregată:

— Futu-te-n cur și-n limbă și-n dește, deșteptu' dracului! Ce te fute pe tine grija de ce mă cheamă pe mine Raul Colentina? Ă?

Aruncă pe masă două monede, își săltă pe umăr chestia aia lungă de piele cu buzunare, înșfăcă borcanul de pe masă și plecă scuipînd în urmă. Și spunînd:

— Căcat, căcat, căcat!

Era nervos rău. Se vedea asta din vorbele lui, din felul în care călca apăsat.

Raul Colentina merse în spatele hanului, unde erau pripo-niți câțiva cai, se apropie de unul dintre ei, îl mângâie pe grumaz, aranjă șaua, aruncă borcanul într-unul dintre buzunarele ches-tiei ăleia din piele pe care o azvîrli peste șa, încălecă și plecă. Ușor, dădu apoi pîteni calului și calul o luă la galop. Pe marginea drumului, un indicator arăta: Brăila.

— Ne-ar fi prins bine o mașină acum, s-o luăm pe auto-stradă cu 140 la oră, zise Raul Colentina.